

Landelijke Cliëntenraad, Bezuidenhoutseweg 60, 2594 AW Den Haag

Aan de leden van de Vaste Tweede Kamer
Commissie van Sociale Zaken en
werkgelegenheid
Postbus 20018
2500 EA Den Haag

Den Haag, 19 februari 2020

Betreft: Beleidsdoorlichting nabestaanden
Referentie: LCR/TK 20-0026/AA/ER/PL

Geachte dames en heren,

In het pensioendebat staat de beleidsdoorlichting nabestaanden op de agenda. De Landelijke Cliëntenraad (LCR) heeft op 27 mei 2019 een advies uitgebracht met praktijkvoorbeelden, waarin een analyse is gemaakt van de problematiek waarmee nabestaanden worden geconfronteerd.¹

Analyse

In de stukken zien we dat voor het debat over de Algemene Nabestaandenwet (Anw) wordt uitgekeken naar het advies van de Stichting van de Arbeid (STAR). De LCR ziet ook met spanning uit naar dit advies. Wij zullen na het advies van de STAR met een aanvullende analyse komen.

De regeling voor nabestaanden kent een klein publiek gedeelte via de Anw, een gedeelte via de pensioenfondsen via de werkgever van de overleden partner en een privaat gedeelte via aanvullende particuliere verzekeringen.

In deze notitie over de nabestaandenregelingen zien wij een opvallend positief verhaal over de doelmatigheid van het beleid. Als we de notitie lezen valt ons op dat er geen onderzoek is gedaan onder burgers die (recent) getroffen zijn door het overlijden van de partner. Er is louter volstaan met een papieren arrangementsanalyse.

Wij vinden de beleidsanalyse dan ook weinig plausibel en niet onderbouwd door de dagelijks praktijk van nabestaanden. Als nabestaanden niet aan de aangescherpte eisen van toegang voldoen wil dat niet zeggen dat er zich geen problemen op het gebied van inkomen voordoen.

¹ <http://www.landelijkecliëntenraad.nl/Nieuws/Na-overlijden-partner-blijft-nabestaande-achter-in-complete-chaos>

Het idee dat er voldoende andere arrangementen beschikbaar zijn naast de Anw suggereert dat er daarmee voldoende dekking is voor inkomensverlies. Wij horen van veel nabestaanden eerder het tegenovergestelde. De genoemde arrangementen zijn **niet** toereikend en **niet** voor iedereen beschikbaar. Als een partner overlijdt valt er een inkomen weg. Dat betekent dat de achterblijvers hun uitgaven moeten aanpassen aan de nieuwe financiële situatie. Ook als de achterblijver een inkomen heeft, zullen grote aanpassingen moeten worden gedaan om zich aan te passen aan deze nieuwe financiële realiteit. Afhankelijk van de situatie met de huidige kosten van huisvesting en de kosten voor levensonderhoud is de kans dat je het op een inkomen redt bijzonder laag. Daarnaast is het met de huidige woningnood een ingewikkelde opgave om goedkopere huisvesting te vinden. Dat geldt zeker voor weduwen en weduwnaars met kinderen.

Niet alle arrangementen zijn beschikbaar

Voor mensen in een uitkeringssituatie of zelfstandigen (zonder personeel) is geen tweede pijler arrangement beschikbaar. Waarbij wij constateren dat veel arrangementen in de tweede pijler ernstig naar beneden zijn aangepast zijn daarnaast ook arrangementen in de derde pijler niet voor iedereen mogelijk of betaalbaar. Zeker in die gevallen waar sprake is van gezondheidsproblemen. In dat laatste geval reizen de premies de pan uit.

Ervaringen van nabestaanden leren de LCR dat er grote gaten in de dekking van het nabestaandenstelsel zitten. De financiële redzaamheid van nabestaanden wordt zwaar overschat. Het feit dat gezinnen steeds meer uit tweeverdieners bestaan betekent niet dat zij ook op één inkomen rond kunnen komen. Daarom pleiten wij voor een herstel van de eerste pijler voor een nabestaandenpensioen nieuwe stijl – een voorziening die toekomstbestendig is.

Wij verwijzen hiervoor naar ons advies.

Met vriendelijke groet,

Amma Asante
Voorzitter

Samenstelling Landelijke Cliëntenraad

- **Landelijke cliëntenorganisaties:** Vakcentrale voor Professionals/ Christelijk Nationaal Vakverbond (VCP/CNV), Ieder(in) (2 zetels voor het netwerk voor mensen met een beperking of chronische ziekte), KBO-PCOB (Samen sterker voor ouderen), Federatie Nederlandse Vakbeweging (FNV), Vertegenwoordiger organisaties van Minderheden (SMN, IOT), MIND Landelijk Platform Psychische Gezondheid.
- **Vertegenwoordigers van cliëntenraden:** cliëntenraden SVB en UWV.
- **Vertegenwoordigers van de gemeentelijke cliëntenparticipatie:** Mobility, cliëntenraden G4, vertegenwoordiger Werkplaats COMO.